

оновлення: 17.12.2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1116-20#Text> (дата звернення: 25.08.2021).

4. Комплексний пакет загальнодержавних антикризових заходів подолання наслідків пандемії та створення передумов до сталого соціально-економічного зростання. Харків: Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України, 2020. 65 с.

5. Чинники, складові і результати запровадження і реалізації антикризової політики в окремих країнах світу та Україні. Прогноз соціально-економічного розвитку України у 2021р. / наук. ред. В. Юрчишин . Київ : Заповіт, 2021. 200 с.

Катерина Крисовата

канд. екон. наук

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ ПРОТИДІЇ МИТНИМ РИЗИКАМ ТА КОНТРАБАНДНИМ ПОТОКАМ

Сьогодні відпрацювання митних ризиків та протидія контрабандним явищам виступають пріоритетними завданнями для України як незалежної держави у захисті її соціально-економічних інтересів. Економічне зростання держави залежить від швидкого та якісного вирішення цієї проблеми. Не секрет, що ці явища набули нового розвитку: щороку вони мають тенденцію поширювати і вдосконалювати діяльність організованих об'єднань, змінювати їх структуру та в сучасній диверсифікованій соціально-економічній сфері широко розповсюджувати тіньові економічні відносини.

Митний контроль в усьому світовому просторі слугує для захисту економічних інтересів держави (ефективного відпрацювання ризиків та контрабандних схем), такий аспект інтерпретується через двовекторну складову:

1) в контексті реалізації заходів митно-тарифного регулювання: гарантування сплати ввізних і вивізних мит; дотримання міжурядових і міжнародних угод щодо преференційного регулювання; дотримання інших торговельно-політичних заходів;

2) в контексті реалізації заходів нетарифного регулювання: дотримання положень про внутрішні податки; дотримання міжнародних і міжурядових домовленостей про заборони й обмеження [1, с .66].

Митні правопорушення та контрабандні явища зокрема, завдають шкоди суспільству у цілому, конкретним громадянам-споживачам та суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності, які стали учасниками схем незаконно ввезених товарів. Поряд з цим, руйнування внутрішнього виробництва, а як наслідок – скорочення робочих місць та бюджетних соціальних програм, може викликати протести суспільства як у працівників окремої галузі, так й у певних

адміністративно-територіальних громадах. Такі явища негативно впливають на соціально-економічний розвиток держави та регіонів, розбалансовують рівень економічної безпеки України.

В українській митній практиці активно використовуються нормативні способи попередження та виявлення митних правопорушень. Зокрема мова йде про митний контроль (пост-аудит), аналіз митних ризиків, оперативно-розшукову роботу, масово-роз'яснювальну, інформаційну та соціально-мережеву діяльність митних інституцій в тандемі з правоохоронними органами.

Незважаючи на те, що частка митних деліктів в загальній структурі злочинності в Україні відносно незначна, проте рівень їх соціальної та економічної небезпеки дуже високий. Це обумовлює необхідність боротьби з цими діяннями, враховуючи усі мотиви (чинники) вчинення, загрози, що виникають та індикатори (критерії) митної злочинності.

Доцільно зацентувати увагу на основних чинниках, які обумовлюють існування контрабандної діяльності: низький рівень матеріального забезпечення населення; вагома мотиваційна схильність до фінансових ефектів (ризиків) контрабанди в прикордонних регіонах, де для значної частини мешканців вона перетворилася на основне джерело доходів; висока прибутковість цього виду злочинного бізнесу [2, с. 68-69]; недосконалість митного та податкового законодавства; недостатньо ефективний рівень митного та прикордонного контролю; чинники соціально-психологічного характеру; невисокий рівень інноватизації технічного забезпечення митного контролю та оформлення тощо [3, с. 128].

Основними предметами контрабанди досить часто виступають промислові та продовольчі товари, транспортні засоби, наркотичні засоби, зброя, боєприпаси, історичні та культурні цінності, валюта, аудіо-, відео-, комп'ютерна та побутова техніка, тютюн, нафтопродукти, ювелірні вироби, а останнім часом – лікарські засоби та медичні препарати.

Тому боротьба з контрабандою – першочергове завдання не тільки органів Держмитслужби України, але й держави взагалі, адже потерпає від цього явища насамперед державний бюджет.

Резюмуючи зазначимо, що перспективними векторами в Україні для ефективного здійснення митного контролю з метою мінімізації митних ризиків та загроз, а також протидії контрабандним потокам є повномасштабне запровадження електронного декларування, цифровізація механізмів митного оформлення [4], спрощення та уніфікація нормативів митного контролю, побудова ефективної системи аналізу та управління митними ризиками (на базі адекватного європейського досвіду), посилення рівня відповідальності за порушення норм митно-податкового законодавства як суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності, так і самими працівниками (посадовими особами) контролюючих органів, зокрема Держмитслужби України.

Список використаних джерел

1. Ліпіхіна Т.Д. Удосконалення системи митного контролю. Аналіз і оцінка ризиків під час здійснення заходів митно-тарифного та нетарифного регулювання ЗЕД. *Маркетинг в Україні*. 2009. № 1. С. 64-67.
2. Богданов М.М. Організаційно-правові засади боротьби з контрабандою на сучасному етапі. *Митна справа*. 2011. № 1. С. 65-70.
3. Ткачик Ф.П., Гуцул І.А. Митний контроль у забезпеченні економічної безпеки України. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. Том 30 (69). № 5. С. 126-130.
4. Угрин В.В. Діджиталізація митного контролю в Україні. *Інфраструктура ринку*. 2020. № 47. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/2020>.

Роман Мисливець

магістрант, ОНП «Публічні фінанси»

Науковий керівник:

Світлана Савчук, канд. екон. наук, доцент

Західноукраїнський національний університет, м. Тернопіль, Україна

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА ЯК ВАЖІЛЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Вагомою складовою економічної політики держави виступає її фінансова політика. Здійснюючи регулювання соціально-економічних процесів, держава, використовуючи інструменти фінансової політики, має змогу сприяти формуванню умов для розвитку ключових напрямів економіки, стимулювати інвестиційно-інноваційну діяльність та підприємницьку активність. Саме тому, за умов розвитку ринкових взаємовідносин в Україні пріоритетним завданням постає формування дієвої, виваженої фінансової політики, яка сприятиме розвитку НТП, посиленню інвестиційно-інноваційної активності, вирішенню вагомих соціально-економічних проблем, котрі нині назріли в Україні.

Фінансова політика будь-якої країни формується в залежності як від пріоритетних напрямів розвитку економіки, так і виходячи із загальнонаціональних інтересів, сприяє раціоналізації розподілу фінансових ресурсів між різними галузями економіки, концентрації фінансових ресурсів в найвагоміших сферах економічного розвитку [1, с. 94].

Оцінюючи стан формування й можливості реалізації фінансової політики України, необхідно зауважити, що вона є досить суперечливою, неоднозначною й недостатньо результативною. Це пов'язано як із об'єктивними, так й з суб'єктивними факторами впливу.

Також варто зазначити, що фінансова політика України на сучасному етапі є недостатньо чіткою у контексті зосередження на прискореному розвитку